

Prof. dr hab. Andrzej Napiórkowski OSPPE
Wydział Teologii
Papieski Uniwersytet Jana Pawła II w Krakowie

**Recenzja osiągnięć ks. dr. Stanisława Kozakiewicza
ubiegającego się o nadanie stopnia doktora habilitowanego
 nauk humanistycznych w dyscyplinie teologii dogmatycznej**

*Wykonana na zlecenie ks. dra Piotra Duksy, prof. UWM, Dziekana Wydziału
Teologicznego UWM w Olsztynie z dnia 17 marca 2014 r.*

1. Sylwetka naukowa Stanisława Kozakiewicza

Stanisława Kozakiewicz urodził się 31 marca 1950 r. w Kętrzynie. Liceum Ogólnokształcące ukończył w Poznaniu, gdzie zdał egzamin maturalny. W 1974 r. udzielono mu święceń kapłańskich w konkatedrze Olsztyńskiej. W 1974 r. otrzymał tytuł zawodowy magistra teologii na Wydziale Teologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Cztery lata później osiągnął licencjat z teologii dogmatycznej na tymże Uniwersytecie. Stopień naukowy doktora nauk teologicznych w zakresie teologii dogmatycznej otrzymał w 1981 r. na podstawie pracy *Personalizm soteriologii Piotra Abelarda* na Wydziale Teologii Katolickiego Uniwersytetu w Lublinie.

2. Osiągnięcia naukowe ks. dra Stanisława Kozakiewicza

Spójrzmy najpierw na działalność dydaktyczną kandydata do stopnia doktora habilitowanego. Bezpośrednio po swoich studiach magisterskich podjął on wykłady z teologii dogmatycznej w Wyższym Warmińskim Studium Katechetycznym w Gietrzwałdzie, które prowadził w latach 1975-1999. Z kolei w latach 1982-1999 był wykładowcą teologii dogmatycznej w Warmińskim Seminarium Duchownym w Olsztynie, a w latach 2000-2002 podjął również zajęcia z teologii dogmatycznej w Wyższym Seminarium Duchownym w Ełku. Do tych już zajęć w latach 1997-2007 doszły jeszcze wykłady z teologii dogmatycznej w Akademii Teologii Katolickiej, a po przekształceniu w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego (punkt konsultacyjny w Suwałkach). Przez okres trzyletni dzielił się ks. Kozakiewicz swoją wiedzą dogmatyczną w Misyjnym Seminarium Duchownym Księży Werbistów w Pieniężnie (1998-2001). W ten bogaty grafik wykładowcy wpisują się ponadto w latach 1980-1999 zajęcia w Instytucie Kultury Chrześcijańskiej im. Jana Pawła II w Olsztynie, a po reorganizacji w Warmińskim Instytucie Teologiczno-Pastoralnym w tymże mieście. Od roku 1999 r. Kozakiewicz jest zatrudniony w charakterze adiunkta na Wydziale Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Mimo tak wielomiejscowej działalności dydaktycznej ks. dr Kozakiewicz nie zaniechał aktywności naukowej. Odzwierciedlają to jego publikacje. Ma na swoim koncie trzy książki: *Wiara w rzeczywistą obecność Chrystusa Pana w Najświętszym Sakramencie Ołtarza w świetle cudów eucharystycznych zawartych w rękopisach XIII wieku z opactw cysterskich w Paradyżu i Pelplinie*, *Personalizm soteriologii Piotra Abelarda* oraz *Stanisława Hozjusza nauka o zbawieniu w Kościele katolickim. Rozwój wybranych aspektów eklezjologicznych i soteriologicznych myśli Hozjusza w relacji do osiągnięć teologii współczesnej* (Olsztyn 2013, ss. 306). Tę ostatnią pozycję przedkłada do oceny jako rozprawę habilitacyjną. Jest redaktorem aż 22 prac zbiorowych, autorem blisko 30 artykułów naukowych i 6 haseł encyklopedycznych. Natomiast spod jego pióra wyszło 10 publikacji popularno-naukowych. Habilitant jest także człowiekiem tworzącym warsztat naukowy innych. Wypromował 29 prac magisterskich.

Osiągnięcia ks. Kozakiewicza powiększa również udział na sympozjach i sesjach naukowych, gdzie wielokrotnie wygłaszał swoje referaty. Trzeba tu także wspomnieć o jego aktywnej współpracy z towarzystwami naukowymi, instytucjami i organizacjami, jak np. ze Stowarzyszeniem Dogmatyków Polskich. Na szczególne podkreślenie zasługuje jego już długoletnie kierowanie Instytutem Kultury Chrześcijańskiej im. Jana Pawła II w Olsztynie. Jako dyrektor wspomnianego Instytutu od 2001 r. zorganizował on wiele sympozjów i naukowych konferencji, wykładów cyklicznych i okolicznościowe (przeciętnie 13 spotkań w miesiącu), wernisaży sztuki i dziesiątki autorskich spotkań. Jest on autentycznym *spiritus movens* intelektualnego środowiska miasta Olsztyna.

Jego naukowe działania spotkały się z należnym uznaniem, być może wciąż jeszcze niewystarczającym, jego wieloletniej i ofiarnej pracy dydaktycznej, organizacyjnej, popularyzatorskiej i naukowej. Otrzymał dwukrotnie Nagrodę Rektora UWM, w latach w 2006 r. i 2007 r. Jest także laureatem narod jubileuszowych za 25 lat pracy w 2002 r., za 30 lat pracy w 2007 r. i za 35 lat pracy w 2012 r. W środowisku tak studenckim, jak i pedagogicznym cieszy się od lat niekwestionowanym autorytetem jako wiarygodny kapłan katolicki, nauczyciel akademicki o długim stażu i rzetelny człowiek nauki.

Przeglądając ten bogaty dorobek Recenzent nie tylko wyraża uznanie co do ilości, ale nade wszystko jakości tego naukowego materiału. Nie ma tu zatem żadnych wątpliwości, że mamy do czynienia z doskonałym i wieloletnim wykładowcą, ale również z organizatorem i popularyzatorem chrześcijańskiej doktryny, a przy tym samodzielnym i odpowiedzialnym teologiem. Stąd oceniam działalność dydaktyczno-naukową ks. dra Stanisława Kozakiewicza jak najbardziej pozytywnie.

4. Rozprawa habilitacyjna

Ks. dr Stanisław Kozakiewicz jest autorem książki *Stanisława Hozjusza nauka o zbawieniu w Kościele katolickim. Rozwój wybranych aspektów eklezjologicznych i*

soteriologicznych myśli Hozjusza w relacji do osiągnięć teologii współczesnej (Olsztyń 2013, ss. 306). Monografia składa się z czterech rozdziałów, które poprzedza *Wstęp*, a kończą *Zakończenie*, *Summary*, *Wykaz Skrótów* i *Bibliografia*. Książka zyskałaby na wartości, gdyby opatrzyć ją w indeks osobowy, nie mówiąc już o rzeczowym.

Rozdział pierwszy to *Wprowadzenie w kontekst historyczno-teologiczny*, gdzie autor ukazuje sytuację społeczno-polityczną XVI-wiecznej Europy, osobę i życie kard. Hozjusza, obrady Soboru Trydenckiego (1545-1563). Kolejny rozdział nosi tytuł *Fontes Salutis. Kościelne źródła zbawcze*. Kozakiewicz analizuje dorobek piśmienniczy Hozjusza i rekonstruuje sakramentalne źródła zbawienia, jakie proponowała teologia katolicka w opozycji do teologii reformatorów. Trzecia część pracy – *Instrumenta salutis. Przekaz zbawienia* – ukazuje eklezjalne środowisko w ujęciu Warmińskiego Kardynała, w którym wierzący ma możliwość osiągnięcia zbawienia. I wreszcie czwarty rozdział prezentuje udział człowieka w procesie zbawczym.

Struktura dysertacji jest poprawna. Autor bazuje nie tylko na źródłach, wyznaczonych tematem pracy, ale porusza się swobodnie i z wielkim rozeznaniem po wszystkich dyscyplinach współczesnej teologii dogmatycznej. Z uznaniem należy także wzmiankować o zakończeniu każdego rozdziału osobnym *Podsumowaniem*. Taki układ pokazuje dojrzałość naukową ks. Kozakiewicza i jego zdolność do krytycznej syntezy oraz wyciągania wniosków z zaprezentowanych treści.

Z formalnego punktu widzenia wyniki i wartość publikacji *Stanisława Hozjusza nauka o zbawieniu w Kościele katolickim. Rozwój wybranych aspektów eklezjologicznych i soteriologicznych myśli Hozjusza w relacji do osiągnięć teologii współczesnej* świadczą o znakomitym opanowaniu przez Habilitanta warsztatu naukowego, pokazują jego samodzielność i kreatywność jako dojrzałego teologa. Książka jest napisana i wydana starannie, nie tylko w sensie wizualnym. Została napisana językiem klarownym. Nie ma większych potknięć stylistycznych, gramatycznych czy interpunkcyjnych.

Natomiast od strony merytorycznej i metodologicznej trzeba zauważyć kilka pozytywnych elementów recenzowanej pozycji. Raduje fakt, że mamy do dyspozycji rzecz o Stanisławie Hozjuszu, o którym nigdy dość. Bo nie ma przesady w stwierdzeniu, że był to jak dotąd jeden z najwybitniejszych polskich teologów. Ks. Kozakiewicz pokazał wiele odwagi i erudycji, aby nie utknąć tylko w badaniach historycznych. Swojej rozprawy nie ograniczył do historii teologii w XVI wieku. Naukowiec z Olsztyna prezentując intelektualną refleksję Hozjusza, uczynił to w relacjach do aktualnego ujęcia danej teologicznej kwestii w rozumieniu obecnej teologii. Kozakiewicz wykazał się nie tylko wielką znajomością całej dogmatyki, ale i ekumeniczną kulturą. Ani pod pióro Hozjusza, ani w usta jego reformatorskich adwersarzy nasz Habilitant nie wkładał kwestii, które od nich nie pochodzą. Więcej nawet, Kozakiewicz pozostał cały czas na wyraźnie zaznaczonych pozycjach katolickich, nie popadając w fałszywy ekumenizm. Za tę postawę mądrego dialogu i wrażliwości przysługują mu należne laury.

Na koniec nie mogę nie wspomnieć wyraźnie o jeszcze jednym istotnym elemencie rozprawy *Stanisława Hozjusza nauka o zbawieniu w Kościele katolickim. Rozwój wybranych aspektów eklezjologicznych i soteriologicznych myśli Hozjusza w relacji do osiągnięć teologii współczesnej*. A mianowicie chodzi o uchwycenie przez Habilitanta dokonującego się rozwoju chrześcijańskiej doktryny, i to w obszarze takich dyscyplin jak eklezjologia, soteriologia, sakramentologia czy zagadnienie jedności chrześcijańskiej. Mamy tu zatem przykład właściwie uprawianej hermeneutyki wiary, co jest problematyką nie tylko, że relatywnie nową w całym gmachu teologii systematycznej, ale i trudną i skomplikowaną.

Po lekturze całej rozprawy habilitacyjnej Recenzent nie ma wątpliwości, że należy jej się wysoka pozytywna ocena. Napisana przez ks. dra Stanisława Kozakiewicza praca jest dziełem doniosłym. Książka stanowi rzetelny dorobek naukowy i to zdecydowanie w ramach uprawianej przez niego dyscypliny naukowej.

5. Wniosek końcowy

Ocena całego dorobku ks. dra Stanisława Kozakiewicza, a zwłaszcza jego oryginalnej i twórczej rozprawy habilitacyjnej, uprawnia do ostatecznego afirmującego pozytywnego wniosku. Dochodzę tu do jednoznacznego przekonania, iż całość spełnia w zupełności warunki stawiane rozprawom habilitacyjnym. Dlatego też Przewodniczącemu Komisji przedstawiam wniosek o nadanie mu stopnia doktora habilitowanego.

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II
w Krakowie
Wydział Teologiczny
KATEDRA EKLEZJOLOGII
31-002 Kraków, ul. Kanonicza 9

Kierownik Katedry
EKLEZJOLOGII
Andrzej Napiórkowski OHPE
o. prof. dr hab. Andrzej Napiórkowski

Kraków, 10 kwietnia 2014